

Az Ördög-hegy „huszár sziklája” mesél a magyar szabadságharc legvéresebb huszár-bravurjáról

Maribor, június végén. Basch Ferenc tanár, a maribori muzeum igazgatója mesélte el az alábbi történetet, a magyar szabadságharc romantikus idejének legmegrázóbb és legtragikusabb epizódját.

Megnéztük a régi várat, amelyet most restaurálnak: Mária Terézia korának bűbájosan szép barokk-émlékét, felmentünk a Pohorjére, ahonnan felejthetetlenül szép kilátás nyílik három országra, ittunk a tüzes borból, amelynek venyigéiről már a régi rómaiak szüreteltek és kimentünk a Dráva szigetére — olyan ez, mint a Margit-sziget Pesten — és hatalmas strandjáról nevezetes. Két ágba szakad a Dráva a sziget előtt, szemben enyhén emelkedő lombok oldalán szőlők húzódnak el jobbról és balról és itt érik most a híres, diónagyságu cseresznye. Ha megállunk a Dráva sebes folyásának irányában és balfelé nézünk: szemben látjuk az Ördög-hegyet. Ezernyi legenda szól róla. A hegyet keskeny, szinte ösvényszerű ut választja el csak a szigettől és mint egy fantasztikus, megkövesedett vízesés szinte beleömlik a Dráva medrébe a megszakadt hegyoldal. Kopár, negyven méter mélységű szikla. Úgy hívják: „husarska-pec.” Magyarul: huszár-szikla...

Róla mondta el Basch professzor a következőket:

— Pontosan kilencven esztendővel ezelőtt kapta a szikla a nevét. Talán hónapra is most van évfordulója a tragikus eseménynek.

— Ezernyolcszáznegyvennyolc nyarán egy Mantovában, vagy Veronában állomásozó magyar huszárezred egyik zászlóalja elhatározta, hogy ott hagyja a garnizonját és hazamegy Magyarországra, hogy magyar lobogó alatt küzdjön a Habsburgok ellen a magyar haza szabadságáért. A huszárok lóháton, éjjel, felhőkkel csokolódzó havasok és ismeretlen völgyek között érkeztek el Klagenfurtba. Itt utjukat állták, de a huszárok átvágták magukat a feltartóztatásukra kiküldött osztrák csapatok gyűrűjén és tovább lovagoltak a magyar határ felé. Nagykanizsát szerették volna elérni.

— A maribori garnizon parancsot kapott, hogy a huszárokat fel kell tartóztatni. A szigeten, ahol ma vidáman strandolnak a szép asszonyok — akkoriban a Felber-család birtoka volt a Dráva szigete és szénát termeltek itt — ágyukat állítottak fel és a „Vrazsica-pec” — ördög-hegy — környékét katonaság szállta meg. Elzárták a huszárok útját. Heves harc keletkezett. A magyar huszárok egy részét lekaszabolták, másik — ki-

sebb — részük fogságba került, nagyobb részük keresztül vágta magát az ellenségen és tovább száguldottak a hegyen. Szegények; valamennyien vesztükbe rohantak. Nem vették észre a meredek sziklát és rohantukban belezuhantak a Drávába. Ott veszték.

— Azóta hívja Maribor népe „husarska-pec”-nek e sziklát...

— A város polgársága, amely részben titkon, részben azonban nyíltan a magyar huszárok pártján állt, megsiratta a vitézeket. A maribori asszonyok finom zsebkendőjüket a magyar hu-

szárok vérében áztatták meg és sok évtizeden át ereklyeként őrizték a véres keszkenőket. Nekem négy, vagy öt évvel ezelőtt mesélte Gödl-Lannvoy báró, egykori teheráni osztrák-magyar attasé, hogy ő látott még ilyen zsebkendőt. Meg is mondta, hogy hol: a maribori Pachna-család, — tekintélyes maribori patriciusok voltak és az egyik Pachna 1848-ban hadnagya volt a maribori polgárőrségnek — tartott a vitrinjében egy ilyen vérről áztatott csipkekendőt. Szerettem volna ezt a muzeumnak megszerezni, de már nem találtam sehol. A harcra írott nyomára egyetlen helyen akadtam: pontosan ötven évvel ezelőtt jelent meg Appich Józsefnek egy könyve, a címe „Die Slovenen im Jahre 1848” s e könyv vonal alatt mintegy jegyzetül, petit betűkkel szedve, pár mondatban megemlékezik — a bécsi Kriegsministeriumhoz küldött jelentés alapján — a magyar huszárok tragikus kimenetelű harcáról... A hősről, akik valamennyien életüket adták a szabadságért és akiknek emléke a mi szívünkben is örökkön élni fog... J. P.

Nyárra: KORDA-RUHA

Tropikál- és sportöltöny
Ballon kabát, gumi köpeny
Sport és úri cikkek
Intéze 1 ruhák, sapkák
Ulfarkabát, cserkészárúk

olcsó ára
szenczáción!
Széchenyi tér 15

Elsőrendű
uriszabóság

„Csicsónénak három lánya” — egy életre

A szegedi cigányzenészek tiltakozása a megdrágított zenejogdíj ellen

(A Délmagyarország munkatársától.) Nagy bajban vannak a szegedi cigányzenészek; az a veszély fenyegeti őket, hogy elveszítik azt a vékony kis kenyéret is, ami ebben a dzsesszes világban még megmaradt számukra. A cigányzenészek kereseti lehetőségét eddig is megnehezítette az ugynevezett zenejogdíj, amit a vendéglőknek, kocsmáknak és általában minden olyan nyilvános szórakozóhelynek, ahol a szerzői jog védelme alatt álló zeneszámot adnak elő, kell fizetni a Zeneszerzők és Zeneműkiadók Szövetkezeté részére.

— Ha valaki Magyarországon elénekel, eljátszik, vagy füttyöl egy dalt, annak már fizetnie kell... — határozta meg egy cigányzenész a zenejogdíj lényegét.

Most a zenejogdíjakat még jobban felemelték. Eddig egy kis külterületi kocsmá, ahol csak bejáró és nem állandó cigányzenekar működött, fizetett 17 pengőt, ezt most felemelték 38 pengőre. Ott, ahol állandó zenekar van, még több a zenejogdíj. A vendéglősök eddig is sokalták a zenejogdíjat, most egyszerre többen is felmondtak zenekaraiknak. El akarta bocsátani a cigányokat többek között egy jónevű belvárosi vendéglő is, amire azután megindult az akció az amugyis magas zenejogdíjak újabb emelése ellen.

A zeneszerzők és kiadók szegedi megbízottja arra hivatkozott, hogy a törvényes rendelkezéseknek tesz eleget, amikor a jogdíjat felemeli. Azt mondja, az elődje csak a minimális díjat szedte be, neki joga van osztályozni a vendéglőket és különböző kategóriákat állítani fel. A cigányzenészek erre azt válaszolták, hogy ha eddig nem élt díjemelési jogával a zeneszerzők megbízottja, most, amikor a szórakozóhelyeknek rosszabbul megy, mint az előző években, álljon el a cigányzenészeket is sújtó díjemelésről.

— Lehetetlen dolog — mondják —, hogy aki egyszer életében megírta, hogy: „Csicsónénak három lánya...” — az egész életében ebből akarjon megélni.

Azt kérik, érje be kevesebbrel a zeneszerzők és kiadók egyesülése. A cigányzenészek a betevő fa-

latjukat is csak alig tudják megszerezni. Szegeden mintegy 50—60 cigányzenekar van, de legfeljebb csak 30 olyan vendéglő és kocsmá akad, ahol cigány játszik. Ezek sem állandó, fizetéssel szerződött zenekarok, ilyen mindössze 3—4 van a Belváros nagyobb éttermeiben. A többi a tányérozásból él, ami bizony legtöbbször vigasztalan képet mutat záróra idején, amikor osztozkodásra kerül a sor. Egy-egy alig 30—40 fillér jut a „tányérból”. Csak vasárnap gyűlik több össze, de ez nem pótolja a többi rossz napot. A szövetségbe tömörült szegedi cigányzenészek most elhatározták, hogy ezentúl kikötött fix fizetéssel szerződnek. A kikötött fizetés összegét személyenként napi 50, 70 fillérben, illetve egy pengő 50 fillérben állapították meg, a munkaadó vendéglőtől függően.

A fixfizetéses szerződéssel az is egyik céljuk a cigányzenészeknek, hogy alkalmazottakká válnak ezáltal, akik jogot szereznek a betegségi biztosításra.

A szegedi cigányzenészek a napokban gyűlés keretében felelősködtek sérelmeikkel, elhatározták, hogy a Magyar Cigányzenészek Országos Szövetsége útján a belügyminiszterhez fordulnak és kéri fogják a zenejogdíjak mérséklését, mert ha csak tíz zenekart elbocsátanak a szegedi vendéglősök, 250—300 ember maradna kenyér nélkül.

Értesítés

A Városi Gőzfürdőben a mérsékelt nyári üzem július 4-én megkezdődik. A gőzosztály férfiak részére: kedd, csütörtök, szombat, vasárnap. Nők részére: hétfő, szerda, péntek. Uszoda férfiak részére: hétfő, szerda, péntek. Nők részére: kedd, csütörtök, szombat, vasárnap áll rendelkezésre. Az iszap és vizgyógyosztályokon nyári korlátozás nincs. Igazgatóság.

PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ RT.

SZEGED, CSEKONICS és KISS UCCA SAROK

Befőzéshez

Befőttes üveg félféher:			
liter	0.25	0.4	0.5
ár	5 drb —.68	4 drb —.68	3 drb —.62
Befőttes üveg fehér:			
liter	0.25	0.4	0.5
ár	4 drb —.68	4 drb —.78	4 drb —.98
Lekváros üveg félféher:			
liter	0.2	0.3	0.5
ár	5 drb —.58	5 drb —.78	4 drb —.88
Lekváros üveg fehér:			
liter	0.2	0.3	0.5
ár	5 drb —.68	5 drb —.88	4 drb —.98
Babos üveg félféher:			
liter	0.3	0.5	0.75
ár	5 drb —.68	4 drb —.68	4 drb —.88
Ugorkás üveg félféher:			
liter	3	4	5
ár	—53	—74	—95 P 1.16
Ugorkás üveg fehér:			
liter	3	4	5
ár	—63	—84	P 1.05 P 1.26